

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-50>

УДК 657.471:336.22

ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ЕКСПОРТНИХ ОПЕРАЦІЙ У СУЧАСНОМУ СТАНІ

ACCOUNTING AND ANALYSIS OF EXPORT OPERATIONS IN THE PRESENT CONDITION

Романькова Оксана Миколаївнакандидат хімічних наук, доцент,
Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3698-0560>**Урайчик Карина Сергіївна**студентка,
Донбаська державна машинобудівна академія, м. Краматорськ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2510-9590>**Romankova Oksana, Uraychik Karina**
Donbass State Engineering Academy, Kramatorsk

Одним із видів міжнародної торгівлі є експорт. У статті розглядається питання бухгалтерського та податкового обліку операцій, пов'язаних з експортом товарів. Особлива увага присвячена бухгалтерському обліку експортних операцій, відповідно до чинного законодавства України. Розглянуто поняття експорту та реекспорту. В дослідженні надано облік експортних операцій на умовах передоплати, а також повної та часткової оплати за експортовані товари. Розглянуто умови, які потрібні для розміщення товару у режимі експорту, умови передачі права власності на товар покупцю, фактори, від яких залежить облік експортних операцій. У статті приведені бухгалтерські проведення з обліку експортних операцій, умови визначення бази оподаткування та виникнення податкової заборгованості при експорті товарів, а також порядок оформлення митної декларації. Пріділено окрему увагу аналізу експорту товарів рослинного та тваринного походження за динамікою та структурою. Також був проведений аналіз експорту за наступними країнами: Єгипет, Індія, Іспанія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Румунія, США, Туреччина, Угорщина.

Ключові слова: експорт, реекспорт, облік експортних операцій, товари, дохід, митна декларація, покупець, нерезидент, аналіз, договір.

One of the types of international trade is export. The article considers the issue of accounting and tax accounting of operations related to the export of goods. Special attention is devoted to the accounting of export operations, in accordance with the current legislation of Ukraine. The concepts of export and re-export are considered. The study provides an account of export operations on the terms of prepayment, as well as full and partial payment for exported goods. The conditions required for placing the goods in the export mode, the conditions for transferring the ownership of the goods to the buyer, the factors that depend on the accounting of export operations are considered. The article describes the accounting procedures for accounting for export operations, the conditions for determining the tax base and the occurrence of tax debt when exporting goods, as well as the procedure for issuing a customs declaration. Particular attention is paid to the analysis of the export of plant and animal products by dynamics and structure. The export of products of plant origin included: live trees and other plants; vegetables; edible fruits and nuts; coffee, tea; grain crops; products of the flour mill and grain industry; seeds and fruits of oil plants; natural shellac; plant materials for manufacturing. The goods of animal origin that were exported included: live animals; meat and edible offal; fish and crustaceans; milk and dairy products, poultry eggs; natural honey; other products of animal origin. An analysis of exports to the following countries was also carried out: Egypt, India, Spain, Italy, the Netherlands, Germany, Romania, the USA, Turkey, Hungary. During the period 2020–2022, the largest export of goods of animal origin was meat and edible offal. And the smallest export of goods of animal origin in 2020–2022. there were other products of animal origin. Among the products of plant origin, the largest export for 2020–2022 was grain crops. And the smallest export for 2020–2022. was natural shellac. The largest export of goods for 2020–2022. was carried out in Turkey. And the smallest export of goods for 2020–2022. was carried out in Romania and the USA.

Keywords: export, re-export, accounting of export operations, goods, income, customs declaration, buyer, non-resident, analysis, contract.

Постанова проблеми. Одним із видів міжнародної торгівлі є експорт. Експорт товарів – це продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності з вивезенням товарів за межі митного кордону України з метою отримання доходу. Під час здійснення операцій з експорту товарів суб'єкт господарювання зобов'язаний враховувати та виконувати ряд вимог, що стосуються документального оформлення операцій в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень. Велику увагу дослідженню та відображенню в бухгалтерському обліку операцій, пов'язаних із зовнішньоекономічною діяльністю, приділили: Ю. А. Кузмінський [1], Ф. Ф. Бутинець, І. В. Жиглей [2] та інші науковці. Переважно кожен з авторів наводив порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку окремих видів операцій відповідно до нормативних документів.

Метою роботи є дослідження обліку експортних операцій та аналіз експорту України в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Одним із видів міжнародної торгівлі є експорт. Експорт товарів – це продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарювання з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів.

Реекспорт товарів – це продаж іноземним суб'єктам господарювання та вивезення за межі України товарів, раніше імпортованих на територію України (ст. 1 Закону № 959 [3]).

Експорт (остаточний вивіз) – це митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

Товари, що вивозяться за межі України, підлягають обов'язковому декларуванню в порядку передбаченому гл. 40 МКУ [4]. Згідно з ч. 2 ст. 83 МКУ [4] для розміщення товарів у режим експорту експортер, зокрема, повинен: подати митним органам документи на товар; сплатити встановлені митні платежі.

Передача товару у власність покупця за договором купівлі-продажу може відбуватися в момент (ст. 655, 664 ЦКУ [6]): вручень товару покупцеві, якщо за договором продавець зобов'язаний доставити товар; надання товару в розпорядження покупця, якщо товар передається за її місцезнаходженням.

Згідно із ст. 334, 664 ЦКУ [6] перехід права власності до покупця може здійснюватися при передачі (вручення) товару, відчуженого без зобов'язання доставки, одержувачу або перевізнику, а також організації зв'язку для відправки одержувачу. Крім того, договором можуть бути встановлені інші умови переходу права власності, наприклад, в момент оплати товару або настання інших обставин (ст. 697 ЦКУ [6]).

Рекомендується окремо прописувати в ЗЕД-контракті момент переходу права власності на товар. При цьому логічно прив'язати його до моменту передачі ризиків, передбачених Правилами ІНКОНТЕРМС для даного договору.

Облік операцій експорту товарів залежить від багатьох факторів, у тому числі і від порядку розрахунку з покупцями: що є першою подією- передоплата або відвантаження товару, як проведена оплата або відвантаження – частинами або в повному обсязі, тощо.

Операції в інвалюті при первісному визнанні відображаються у гривні шляхом перерахунку суми в інвалюті із застосуванням валютного курсу на початок дня дати здійснення операції. Тобто якщо перша подія – відвантаження товару, для перерахунку вартості товару в гривні береться курс на початок дня визнання доходу від реалізації.

Заборгованість нерезидента є монетарною, і по ній розраховують курсові різниці (п. 7, 8 ПСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [7]).

1. Перша подія – передоплата. Якщо перша подія – передоплата, то при отриманні авансу дохід в обліку не відображається (п. 6.3 ПСБО 21 [7]). Тобто дохід визнається, як і в попередньому випадку, на дату переходу права власності на товар від продавця до покупця. Якщо товар відвантажується за передоплатою, то дохід від реалізації такого товару визнається із застосуванням валютного курсу НБУ на початок дня отримання такого авансу (п. 6 ПСБО 21 «Вплив змін валютних курсів» [7]). Датою отримання передоплати є дата надходження коштів на розподільчий рахунок в банку.

2. Надходження декількох авансів. Дохід визначається із застосуванням валютного курсу, який діяв на дату отримання кожного з авансів. Заборгованість перед нерезидентом є немонетарною, а значить, курсові різниці по ній не розраховують (п.7 ПСБО 21 [7; 10]).

3. Відвантаження товару на умовах часткової передоплати. При отриманні часткової передоплати дохід визначають за курсом НБУ на дату її отримання (п. 5 ПСБО 21 [7]). Заборгованість перед нерезидентом є немонетарною, а значить, курсові різниці по ній не розраховують.

У неоплаченій частині суму, що включається до доходів, розраховують за курсом НБУ на дату визнання доходу (п. 5 ПСБО 21 [7]). Заборгованість нерезидента є монетарною, і по ній розраховують курсові різниці. Розглянемо бухгалтерські проведення з обліку експортних операцій у таблиці 1.

Витрати в сумі собівартості товару визнаються одночасно з доходами від його реалізації і відображаються на субрахунку 902 «Собівартість реалізованих товарів». Витрати, пов'язані зі збутом товару (митне оформлення, послуги навантаження, транспортування, страхування тощо), відображаються в періоді їх здійснення і враховуються на рахунку 93 «Витрати на збут».

Операції з вивезення товарів за межі митної території України є об'єктом оподаткування ПДВ за ставкою 0% (пп. «г» п. 185.1, пп. «а» пп. 195.1.1 ПКУ [8]). Виняток становить вивезення за межі митної території України товарів, митна вартість яких не перевищує еквівалент 150 євро (пп. 196.1.16 ПКУ [8]). Експорт товарів, поставка яких на митну територію України звільнена від оподаткування ПДВ (на підставі ст. 197 або підрозділ 2 розд. XX [8]), обкладається ПДВ також за ставкою 0% (п. 195.2 ПКУ [8]).

База оподаткування визначається за загальними правилами, встановленими п. 188.1 ПКУ [8], – в розмірі договірної (контрактної) вартості, але не нижче: ціни придбання – для придбання товарів; звичайної ціни – для самостійно виготовленої продукції; балансової (залишкової) вартості, визначеної

за даними бухгалтерського обліку на початок здійснення операції, – для необоротних активів.

Датою виникнення податкових зобов'язань при експорті товару є дата оформлення, відповідно до вимог митного законодавства, митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України (п. 187.1 ПКУ [8; 11]).

Порядок оформлення митної декларації встановлено Положенням «Про митні декларації» № 450 [9; 10]. Так, згідно з п. 16 цього Положення:

– митна декларація на паперовому носії вважається оформленою за наявності на всіх її аркушах відбитка особистої номерної печатки посадової особи митного органу, яке завершує процедуру митного оформлення;

– митна декларація в електронному вигляді вважається оформленою за наявності в ній відмітки про завершення процедури митного оформлення та посвідчення такої декларації електронним цифровим підписом (далі – ЕПЦ) посадової особи митного органу, яке завершує процедуру митного оформлення. Оформлена електронна митна декларація направляється декларанту або уповноваженій особі.

Розглянемо та проаналізуємо структуру експорту товарів тваринного походження за 2020-2022 рр. надана в таблиці 2, рисунках 1, 2, 3 та 4.

Найбільше значення в експорті товарів тваринного походження приходить на м'ясо та істівні субпродукти. В 2020 році вони склали 652106,9 тис. дол. США, у 2021 році вони склали 845553,4 тис. дол. США, а в 2022 році 623378,8 тис. дол. США. Порівнюючи 2022 рік з 2020 роком даний показник зменшився на 28728,1 тис. дол. США, а з 2021 роком також зменшився на 222174,6 тис. дол. США.

Найменше значення в експорті приходить на інші продукти тваринного похо-

Таблиця 1

Облік експортних операцій

№ з/п	Зміст господарських операцій	Дебет	Кредит
1	Визнано дохід від експорту товарів	362 «Розрахунки з іноземними покупцями»	702 «Дохід від реалізації товару»
2	Отримано оплату за товар	316 «Поточні рахунки в іноземній валюті»	362(6812) «Розрахунки з іноземними покупцями»
3	Переведено кошти з розподільчого на поточний валютний рахунок	312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»	316 «Спеціальні рахунки в іноземній валюті»

Експорт товарів тваринного походження за період 2020–2022 рр.

Назва товарів	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
	тис. дол. США	питома вага	тис. дол. США	питома вага	тис. дол. США	питома вага	Абсолютне	Відносне	Абсолютне	Відносне
Живі тварини	51506,9	4,33	40878,5	3,04	24728,2	2,58	-10628,4	-20,63	-16150,3	-39,51
М'ясо та їстівні субпродукти	652106,9	54,88	845553,4	62,86	623378,8	65,10	193446,5	29,66	-222175,0	-26,28
Риба і ракоподібні	42204,0	3,55	57194,7	4,25	24172,3	2,52	14990,7	35,52	-33022,4	-57,74
Молоко та молочні продукти, яйця птиці; натуральний мед	426541,7	35,90	378473,9	28,14	274593,1	28,68	-48067,8	-11,27	-103881,0	-27,45
Інші продукти тваринного походження	15805,2	1,33	23094,4	1,72	10668,6	1,11	7289,2	46,12	-12425,8	-53,80
Всього:	1188164,7	100,0	1345194,9	100,0	957541,0	100,0	-	-	-	-

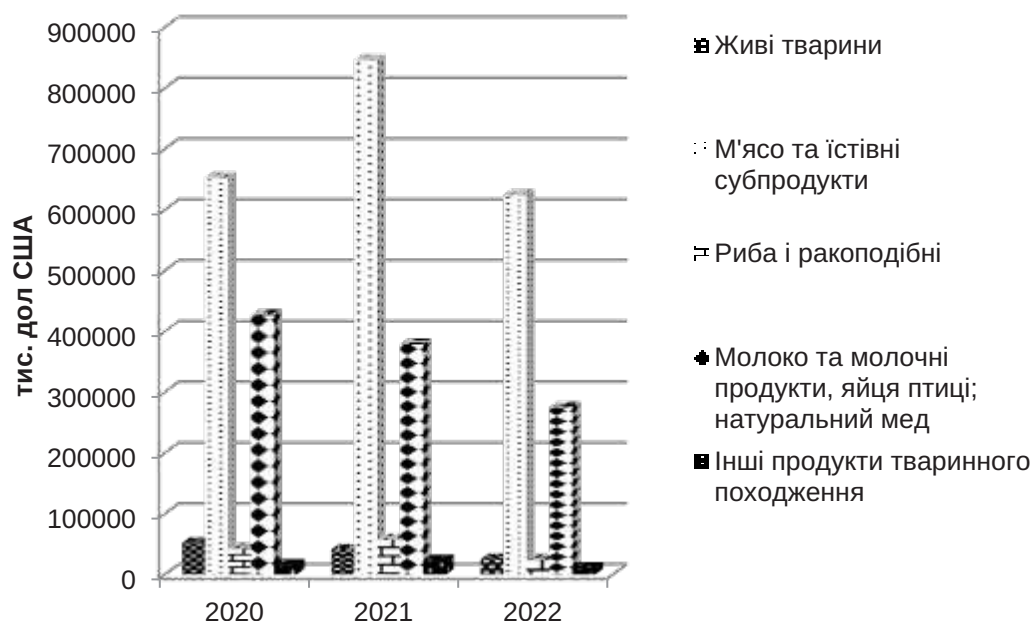

Рис. 1. Динаміка експорту товарів тваринного походження в 2020–2022 рр.

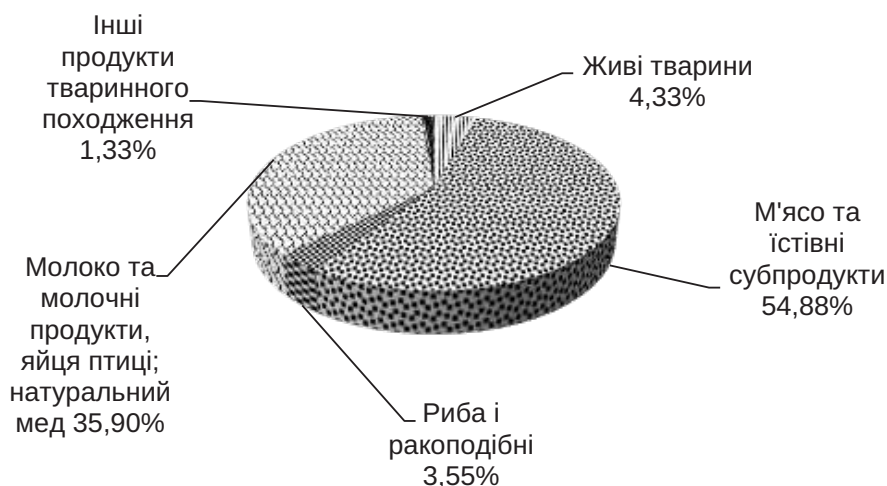

Рис. 2. Структура експорту товарів тваринного походження в 2020 році

дження. В 2020 році – 15805,2 тис. дол США, в 2021 році – 23094,4 тис. дол США, а в 2022 році – 10668,6 тис. дол. США.

В структурі експорту товарів в 2020–2022 роках найбільший відсоток приходить на м'ясо та їстівні субпродукти. У 2020 році він склав 55% від загальної кількості. У 2021 році – 63%, а у 2022 році – 65%. Найменше значення в структурі товарів займали інші продукти тваринного походження. У 2020 та 2022 роках вони займали 1%, а в 2021 році – 2%.

Негативна динаміка експорту товарів тваринного походження спостерігалась з початку 2022 року по зрівнянню з попередніми роками, вона пов'язана з дуже складною ситуацією,

яка настигла нашу країну. Це заважає виготовленню різної продукції та розвитку нашої держави та, як слідство, впливає на зменшення експорту товарів до інших країн та притоку до України іноземної валюти. Далі розглянемо динаміку та структуру експорту продуктів рослинного походження, та проаналізуємо дані за 2020–2022 роки, наведені в таблиці 3, рисунках 5, 6, 7 та 8.

В динаміці експорту товарів рослинного походження в 2020–2022 рр. найбільше значення займають зернові культури. В 2020 році зернові культури становлять 9410668,9 тис. дол. США, а в 2021 році – 12343846,1 тис. дол. США, тобто значення збільшилось на 2933177,0 тис. дол. США.

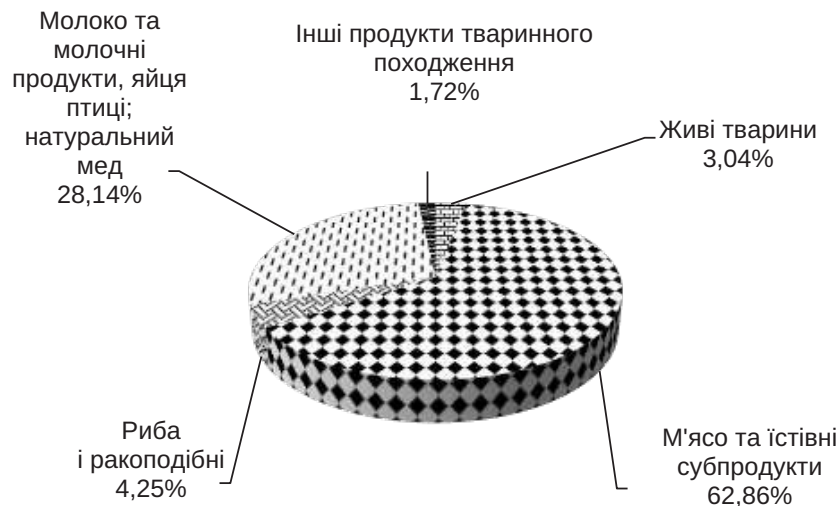

Рис. 3. Структура експорту товарів тваринного походження в 2021 році

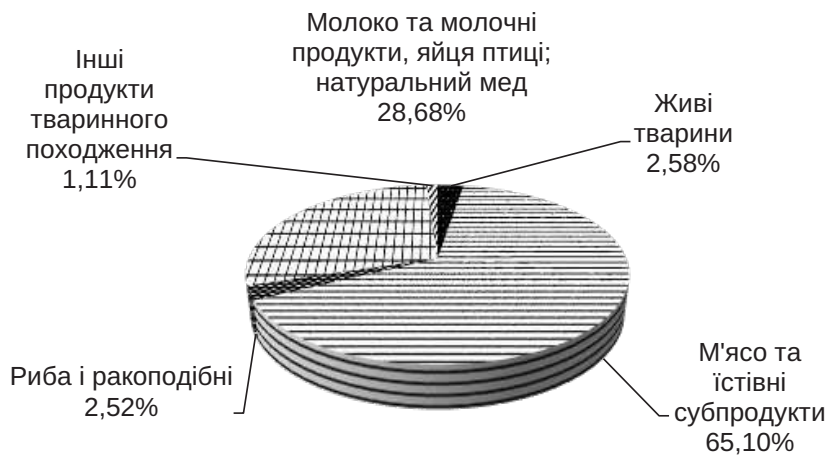

Рис. 4. Структура експорту товарів тваринного походження в 2022 році

А в 2022 році – 5213342,9 тис. дол. США, в порівнянні з 2021 роком зменшилось на 7130503,0 тис. дол. США.

Найменше значення в експорті товарів рослинного походження становить шелак природний. У 2020 році він склав – 944,1 тис. дол. США, а у 2021 році – 3606,9 тис. дол. США, тобто збільшився на 2662,8 тис. дол. США в порівнянні з 2020 роком. У 2022 році шелак природний склав 2051,9 тис. дол. США, тобто зменшився на 1555,0 тис. дол. США у порівнянні з 2021 роком.

Аналіз структури експорту товарів рослинного походження показав, що у 2020 році найбільшу питому вагу становили зернові культури – 79%. А найменшу питому вагу становив шелак природний – 0,01%.

У 2021 році найбільшу питому вагу в структурі експорту товарів рослинного походження займали також зернові культури, як і в

2020 році, це значення збільшилось майже до 80%. А найменшу питому вагу займав шелак природний 0,01%.

Структура експорту товарів рослинного походження у 2022 році показала, що найбільшу питому вагу займають зернові культури – 72%. А найменшу питому вагу займає шелак природний – 0,03%.

Для того, щоб проаналізувати тенденцію експорту розглянемо експорт за країнами у 2020-2022 роках. Для цього візьмемо 10 країн, у які був найбільший експорт саме у ці роки. І на основі даних показників, наведених в таблиці 4, рисунках 9, 10, 11 та 12, проведемо аналіз експорту за країнами.

У 2020–2022 рр. найбільше значення пов'язане з експортом в Туреччину. До неї у 2020 р. було експортовано товарів на 2436266,9 тис. дол. США. В 2021 р. – 4142633,7 тис. дол. США, тобто екс-

Таблиця 3

Експорт товарів рослинного походження за період 2020–2022 рр.

Назва товарів	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2021 р. до 2020 р.		Відхилення 2022 р. до 2021 р.	
	тис. дол США	питома вага	тис. дол США	питома вага	тис. дол США	питома вага	Абсолютне	Відносне	Абсолютне	Відносне
Живі дерева та інші рослини	5742,6	0,05	8142,6	0,05	3619,3	0,05	2400,0	41,79	-4523,3	-55,55
Овочі	168147,4	1,41	196607	1,27	54737,3	0,75	28459,6	16,93	-141870,0	-72,16
їстівні плоди та горіхи	238390,2	2,01	368197,5	2,37	205694,6	2,83	129807,3	54,45	-162503,0	-44,13
Кава, чай	15011,2	0,13	15900,9	0,10	7879,5	0,11	889,7	5,93	-8021,4	49,55
Зернові культури	9410668,9	79,19	12343846,1	79,44	5213342,9	71,63	2933177	31,17	-7130503,0	-57,77
Продукція борошномельно-круп'яної промисловості	154490,8	1,30	148284,1	0,95	66352,2	0,91	-6206,7	-4,02	-81931,9	-55,25
Насіння та плоди олійних рослин	1842430,9	15,50	2435156,5	15,67	1710418,1	23,50	592725,6	32,17	-724738,0	-29,76
Шелак природний	944,1	0,01	3606,9	0,02	2051,9	0,03	2662,8	282,05	-1555,0	-43,11
Рослинні матеріали для виготовлення	47412,0	0,40	18286,7	0,12	14182,2	0,19	-29125,3	-61,43	-4104,5	-22,45
Всього:	11883238,1	1000,0	15538028,3	100,0	7278278,0	100,0	-	-	-	-

Рис. 5. Динаміка експорту товарів рослинного походження в 2020–2022 рр.

Рис. 6. Структура експорту товарів рослинного походження у 2020 році

порт збільшився на 1706366,8 тис. дол США у порівнянні з 2020 роком. А в 2022 р. – 462215,9 тис. дол. США, тобто експорт зменшився на 3680417,8 тис. дол. США у порівнянні з 2021 роком.

Найменше у 2020 році було експортовано товарів у США на суму 983942 тис. дол. США. У 2021 році найменший експорт був у Румунію, це значення досягло 1543445,3 тис. дол. США.

Рис. 7. Структура експорту товарів рослинного походження у 2021 році

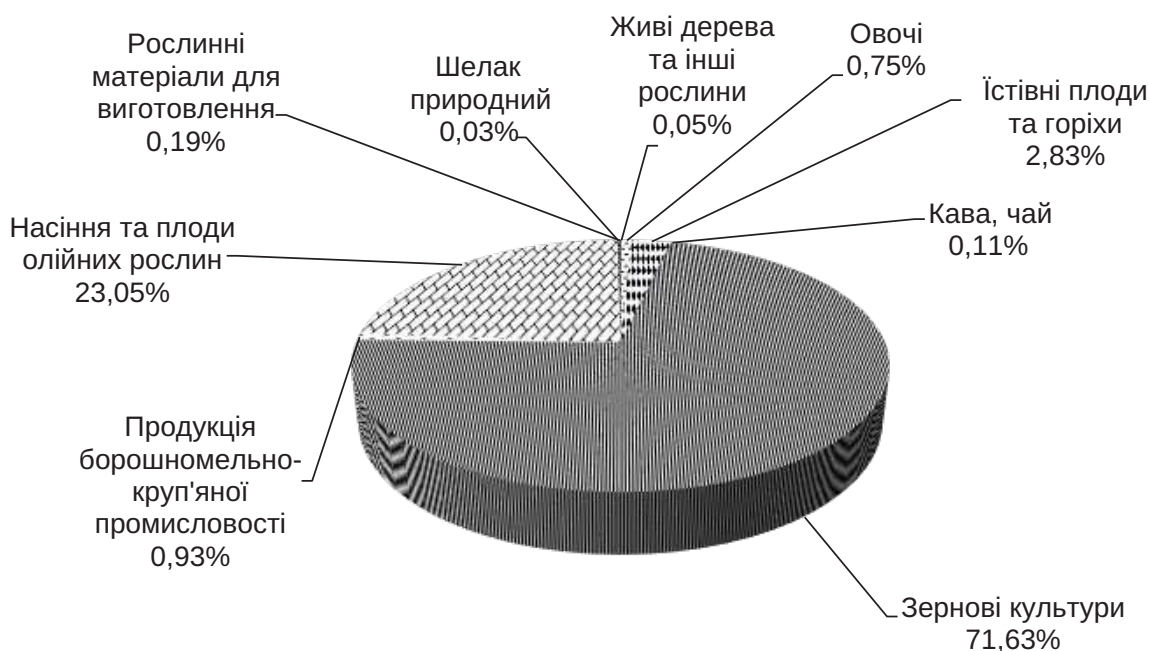

Рис. 8. Структура експорту товарів рослинного походження у 2022 році

У 2022 році найменший експорт був у Румунію. Він склав 139843,8 тис. дол. США, у порівнянні з 2021 роком.

Ми бачимо, що найбільше в структурі експорту в 2020 році займають країни: Туреччина 14,85% та Німеччина 12,63%, а найменше – США 6%.

Серед інших країн в структурі експорту у 2021 році найбільшу питому вагу займає Туреччина – 17,53%. А найменшу Румунія – 6,53%.

У 2022 році найбільшу питому вагу в структурі експорту, як і в попередніх роках займала

Туреччина 19,53%, а найменшу Румунія – 5,91%.

Висновки. Отже, у статті було досліджено облік експортних операцій, та проведено аналіз експорту України в сучасних умовах за товарами та за країнами, в які здійснювався експорт. За період 2020–2022 роки найбільший експорт був зернових культур та інших продуктів тваринного походження, де значний експорт здійснювався у Туреччину. До експорту товарів рослинного походження увійшли: живі дерева та інші рослини; овочі; їстівні плоди та горіхи; кава, чай; зернові куль-

Експорт товарів за країнами у 2020–2022 рр.

Країни	2020 р.		2021 р.		2022 р.		Відхилення 2021 до 2020 рр.		Відхилення 2022 до 2021 рр.	
	тис. дол США	пітома вага	тис. дол США	пітома вага	тис. дол США	пітома вага	Абсолютне	Відносне	Абсолютне	Відносне
Єгипет	1617763,6	9,86	1944564	8,23	187260,1	7,91	326800,4	20,20	-1757303,9	-90,37
Індія	1972095,3	12,02	2494435,6	10,55	168575,6	7,12	522340,3	26,49	-2325860	-93,24
Іспанія	1250213,7	7,62	1677241,7	7,10	328537,2	13,88	427028	34,16	-1348704,5	-80,41
Італія	1928906,3	11,76	3469269,2	14,68	327423,5	13,83	1540362,9	79,86	-3141845,7	-90,56
Нідерланди	1802205,9	10,98	2262530,2	9,57	257655,9	10,89	460324,3	25,54	-2004874,3	-88,61
Німеччина	2071739,4	12,63	2866373,4	12,13	186746,6	7,89	794634	38,36	-2679626,8	-93,48
Румунія	1080954,2	6,59	1543445,3	6,53	139843,8	5,91	462491,1	42,79	-1403601,5	-90,94
США	983942	6,00	1610459,5	6,81	158076,6	6,68	626517,5	63,67	-1452382,9	-90,18
Туреччина	2436266,9	14,85	4142633,7	17,53	462215,9	19,53	1706366,8	70,04	-3680417,8	-88,84
Угорщина	1263810,4	7,70	1622073,1	6,86	150684,5	6,37	358262,7	28,35	-1471388,6	-90,71
Всього:	16407897,7	10,00	23633025,7	100,0	2367020,0	100,0	-	-	-	-

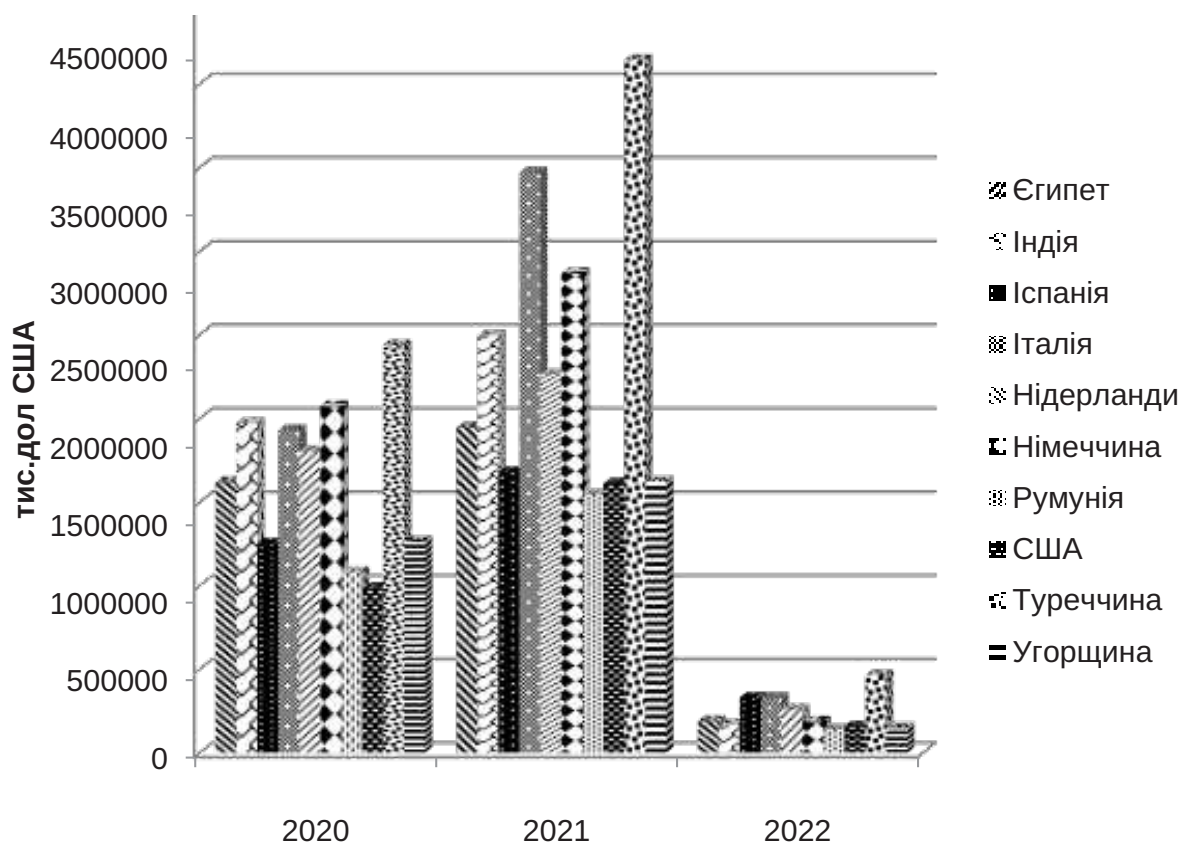

Рис. 9. Динаміка експорту за країнами у 2020-2022 році

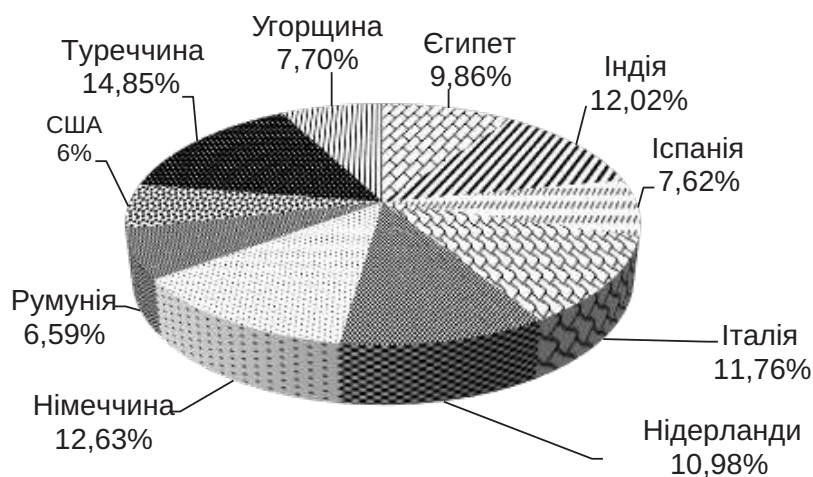

Рис. 10. Структура експорту за країнами у 2020 році

тури; продукція борошномельно-круп'яної промисловості; насіння та плоди олійних рослин; шелак природний; рослинні матеріали для виготовлення. До товарів тваринного походження, які були експортовані увійшли: живі тварини; м'ясо та їстівні субпродукти;

риба і ракоподібні; молоко та молочні продукти, яйця птиці; натуральний мед; інші продукти тваринного походження.

Тобто, у статті було досліджено облік експортних операцій та проведено аналіз експорту товарів за кордон в сучасних умовах.

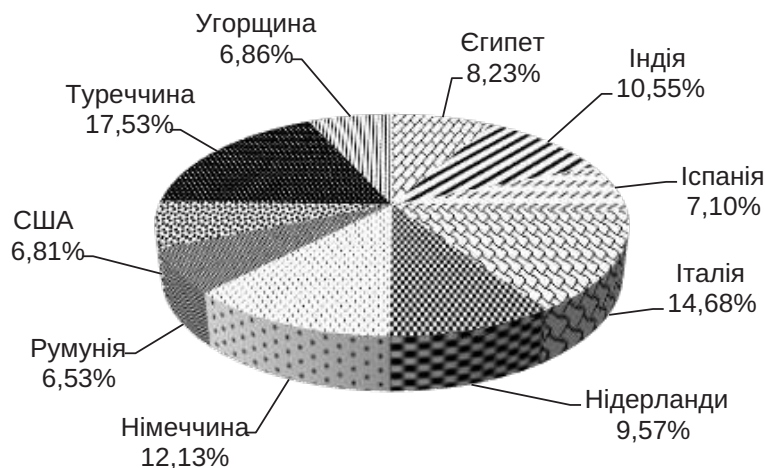

Рис. 11. Структура експорту у 2021 році

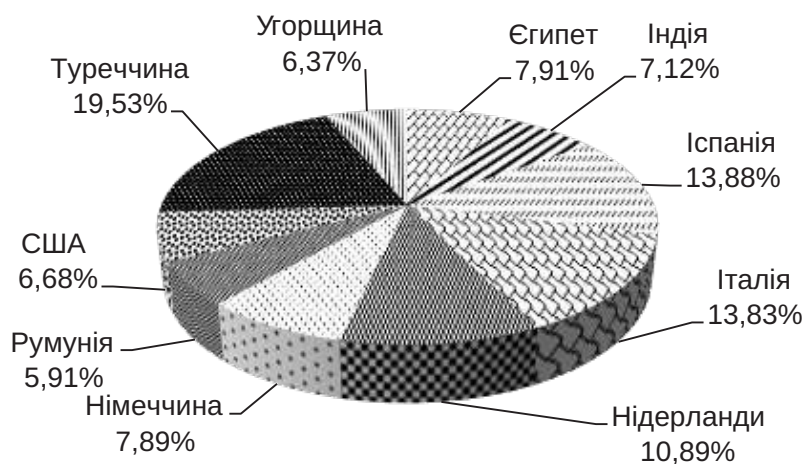

Рис. 12. Структура експорту у 2022 році

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бутинець Ф. Ф., Жиглей І. В., Пархоменко В. М. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Підручник для студентів вищих учбових закладів спеціальності «Облік і аудит» / За ред. проф. Ф. Ф. Бутинця; 2-е вид., доп і перероб. Житомир : ПП«Рута», 2001. 544 с.
2. Кузьминський Ю. А., Козак В. Г., Лук'яненко Л. І. та ін. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності : Навч-метод. посібник для сам ост. вивч. диск. / За ред. Ю.А. Кузьминський. Київ : КНЕУ, 2001. 179 с.
3. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.
4. Митний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
5. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text>.
6. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив змін валютних курсів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>.
8. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
9. Положення № 450 «Про митні декларації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-п#Text>.
10. Романькова О. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник для усіх форм навчання. Краматорськ : ДДМА, 2021. 140 с.
11. Романькова О. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : методичні вказівки для самостійного вивчення дисципліни. Краматорськ : ДДМА, 2021. 60 с.

REFERENCES:

1. Butynets F. F., Zhyhlei I. V., Parkhomenko V.M. (2001) *Oblik i analiz zovnishnoekonomichnoi diialnosti. Pid-ruchnyk dlia studentiv vyshchyykh uchbovykh zakladiv spetsialnosti «Oblik i audyt»* [Accounting and analysis of foreign economic activity. Textbook for students of higher educational institutions specializing in "Accounting and Audit"]. Za red. prof. F. F. Butyntsia; 2-e vyd., dop i pererob. Zhytomyr: PP «Ruta», 544 p.
2. Kuzmyskyi Yu. A., Kozak V. H., Lukianenko L. I. ta in. (2001) *Oblik i analiz zovnishnoekonomichnoi diialnosti: Navch-metod. posibnyk dlia sam ost. vyvch.dysk.* [Accounting and analysis of foreign economic activity: Teaching method. Manual for self-examination. Study Disc.]. Za red. Yu. A. Kuzmyskyi. Kyiv: KNEU, 179 p.
3. *Zakon Ukrainy «Pro zovnishnoekonomichnu diialnist»* [Law of Ukraine "On Foreign Economic Activity"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>. [in Ukrainian]
4. *Mytnyi kodeks Ukrainy* [Customs Code of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>. [in Ukrainian]
5. *Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 15 «Dokhid»* [Accounting regulation (standard) 15 "Income"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99#Text> [in Ukrainian]
6. *Tsyvilnyi kodeks Ukrainy* [The Civil Code of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>. [in Ukrainian]
7. *Polozhennia (standart) bukhhalterskoho obliku 21 «Vplyv zmin valiutnykh kursiv»* [Accounting regulation (standard) 21 "Effect of changes in exchange rates"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>. [in Ukrainian]
8. *Podatkovi kodeks Ukrainy* [Tax Code of Ukraine]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. [in Ukrainian]
9. *Polozhennia № 450 «Pro mytni deklaratsii»* [Regulation No. 450 "On Customs Declarations"]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/450-2012-p#Text>. [in Ukrainian]
10. Romankova O. M. (2021) *Oblik i opodatkuvannia zovnishnoekonomichnoi diialnosti: navchalnyi posibnyk dlia usikh form navchannia* [Accounting and taxation of foreign economic activity: a study guide for all forms of education]. Kramatorsk : DDMA, 140 p.
11. Romankova O. M. (2021) *Oblik i opodatkuvannia zovnishnoekonomichnoi diialnosti: metodychni vkazivky dlia samostiinoho vyvchennia dystsypliny* [Accounting and taxation of foreign economic activity: methodological guidelines for independent study of the discipline]. Kramatorsk: DDMA, 60 p.